

hvis der ikke henimod Slutningen af dette Foredrag var forekommet Uttringer af den Art, at jeg ikke tør lade dem henstaae ubesvarede, fordi de baade i og udenfor Thinget kunne efterlade en ugunstig og falsk Formodning om den Stilling, jeg indtager i denne Sag. Jeg har udtalt mig med den største Bestemthed og Aabenhed, som har været mig mulig, men i min Udtalelse er der ikke fremkommet nogen Uttring som kan opfattes saaledes, at jeg, som det endelig mig foresvævende Maal for mine Bestræbelser, skulde arbejde hen til overalt at indføre et borgerligt Ægteskab, uafhængigt af det kirkelige. Jeg har søgt at stille Sagen saa bestemt, som muligt, derhen, at jeg maatte overlade Afgjørelsen af Spørgsmaalet i dens Almindelighed til en senere Tid, jeg har hverken ved et Forslag eller ved mine Udtalelser villet foregribe Kirken og Folket, jeg har tværtimod holdt paa begges Ret til, at denne Sag ikke skulde blive afgjort for Folketkirkens og de anerkjendte Samfunds Vedkommende, forinden disse selv have havt Leilighed til at ytre sig, og jeg har ikke for mit eget Vedkommende udtalt nogen Ansæelse om, at jeg heldede enten til den ene eller til den anden Side med Hensyn til denne fremtidige Afgjørelse. Jeg har derimod sagt, at jeg stræbte efter at imødekomme den Trang, som jeg erkjendte var tilstede, indenfor de virkelige Grændser af denne Trang, og saaledes at opnaae et praktisk Niemed; og forsaavidt det sidste angaaer, er jeg altsaa enig med den ærede Taler. Jeg troer, der foreligger Noget, som i praktisk Henseende er vigtigt og jeg skal navnlig med Hensyn til en Forstaaelse, som er kommen mig for Dre af mine tidligere Uttringer, i saa Henseende endnu tilføie Folgende. Jeg har paa den ene Side sagt og gjentaget, at der ikke er nogen Trang til det borgerlige Ægteskab hos Folket i Almindelighed, og navnlig indenfor Folketkirkens Grændser, og det bedste Beviis for, at denne Trang ikke, ikke engang i det mindste Omfang, finder Sted, ligger i selve den Misforstaaelse, som man finder i de fremkomne Uttringer og bebrejder Folket; thi just derfor har Folket ikke forstaaet, hvad der handles om, fordi det var noget ganske Nyt (Ja! Ja!), noget, som ikke

havde begyndt at røre sig i Folket, hvorom Folket ikke havde en foreløbig Forestilling; Misforstaaelsen selv er i den Retning et meget stærkt Beviis. Men paa den anden Side har jeg sagt, at der var en Trang udenfor Kirken, en Trang for et indskrænket Antal Individder, men som ogsaa have Ret til at deres Trang, hvor saa de endog saa ere, skal afhjælpes; man kan ikke sige til dem, naar de fremtræde med en borgerlig og mennekelig berettiget Fordring, at de kunne vente. Denne Trang gjør sig ogsaa gjældende for Bestyrelsen, og har navnlig gjort sig gjældende for mig; thi det er tildeels til mig de have henvendt sig, om at faae en Mulighed til at indgaae Ægteskab, som hidtil ikke fandtes for dem, naar de ikke vilde underkaste dem, hvad der for dem var en Samvittighedsstrang. Naar det iøvrigt er sagt, at, medens det af Fleertallet i Udvalget anbefalede Forslag rigtignok havde dette veeblikkelige practiske Formaal for Die og tilstrækkelig maaskee opfyldte det, laae Sandheden i det oprindelige Forslag, saa maa jeg dog her sige, at Sandheden, saaledes som den foresvæver det ærede Medlem for Holbek Amts 2det District (Tscherning) ikke ligger i det oprindelige Forslag; thi den ærede Rigsdagsmand foresvæver det, at det borgerlige Ægteskab altid, og som en særlig Akt skal finde Sted; men i det oprindelige Forslag og i Forslaget, som det af Dphavsmanden er modificeret, er slet ikke dette udtalt; der er udtalt, at Ægteskab kan stiftes ligesaa gyldigt fremdeles ved Bielse i Kirken uden borgerlig Akt, som ved en borgerlig Akt, og den ærede Forslagsstiller er ganske vist af den Tanke, at det meget oftere vil blive sluttet i Kirken end ved den borgerlige Handling, og altsaa indeholdes den Sandhed, som foresvæver den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2det District (Tscherning), ikke i det oprindelige Forslag eller i den Redaction deraf, som nu foreligger. Naar der dernæst sagdes, at der her i denne Sag slet ikke er Spørgsmaal om noget Religiøst eller Kirkeligt, saa er der et Spørgsmaal af kirkelig Natur, som vi ikke kunne omgaae, naar vi vilse gaae ind paa det oprindelige Lovforslag; thi saa afgjøre vi den kirkelige Bielses Nødvendighed eller Unødven-